

Odinstalátory zdarma

POKLIDIT VE WINDOWS, to je opravdu sisyfovská záležitost. Té nešpinavější práce – pokud možno bezzbytkového odstranění nainstalovaného softwaru – se ujaly programy zvané odinstalátory.

MARKUS MANDAU

EXPRESNÍ TEST CHIPU

VŠECHNA FAKTA KRÁTCE A VÝSTIŽNĚ

Nejde o pouhé klíše: Windows se v průběhu provozu stále zpomalují. Jak pomalá právě jsou, to závisí na počtu nástrojů, které uživatel do počítače nainstaloval. Každý nový program zatěžuje systém položkami v systémovém registru a DLL soubory, o programových komponentách ani nemluvě.

Takže pryč s neoblíbenými nebo zbytečnými nástroji! Jak je však odstranit beze zbytků? Tady Windows, která si ani jinak na pořádek zrovna nepotrpí, mnoho nepomohou. Pod XP i Vistou se o svou řádnou odinstalaci musí postarat programy samy. Postupem »Start | Ovládací panely | Přidat nebo odebrat programy« se sice dostanete k nabídce slibující odinstalování programů, kompletní funkčnost jí však chybí.

V čem je problém? Nečistě naprogramovaná nebo pokažená odinstalací rutina dožene uživatele k manuálnímu vymazávání softwarových komponent – jako kdysi v počítačové „době kamenné“: musí sám vyhledat příslušné soubory v programové složce a pomocí „regeditu“ i položky v systémovém registru a pak je vlastnoručně zničit – což je v mnoha případech počínání dost nebezpečné. Proto se objevila nová kategorie freewarových nástrojů, které se této

nevěděčné úloze věnují – říká se jim odinstalátory (uninstallers). Co však zможou tam, kde selhala samotná Windows?

Také kandidáti v našem testu nejprve používají odinstalací rutiny programů, neboť neposkytují žádnou přídavnou techniku k jejich obehnutí. Ty lepší z nich však potom ještě také důkladně uklidí všechny pozůstatky po zrušených programech. Je to nutné, neboť pod Windows je bezzbytkové odstranění programů pouhá iluze. V systémovém registru zpravidla zůstane spousta položek týkajících se formátů souborů nebo nastavení programů – ukázkovým příkladem může být Total Media Converter firmy Magix. Ten při instalaci změnil v systémovém registru 5 096 položek. Detailně to znamená, že nástroj 13 klíčů vymazal a 2 214 jich založil; pokud jde o hodnoty, přidal jich 2 726 a 143 změnil. Z toho po provedení vlastní odinstalací rutiny ještě v registru zbylo 1 610 změněných položek. Jinak by ovšem situace vypadala, kdybychom použili software od firm Corel, CyberLink nebo Pinnacle – tedy typické komerční produkty.

Čistící kolona ve stávce: Proč odinstalátory téměř vždy zklamou

Výsledky odinstalátorů většinou přinášejí rozčarování, neboť málokdy odvedou lepší práci než vlastní odinstalací rutiny programů. Jedině Revo Uninstaller umí více: nabízí čtyři režimy, od normálního vyvolání odinstalátoru bez přídavného skenování až po důkladnou systémovou analýzu. Proto nástroj odhalí vedle osiřelých položek v registru také „mrtvolky“ souborů, které po sobě nějaký software zanechal. V případě programu Total Media Converter to bylo kolem 20 souborů. Ostatní odinstalátory se výsledkům nástroje Revo dokážou jen přiblížit, pokud je uveden v činnosti integrovaný čistící registru a po skenování je datové smetí zbylé po Magixu vymazáno ručně – což je samozřejmě pracné a navíc úkol jen pro znalce.

Avšak i Revo má k optimu daleko, neboť ignoruje položky registru, které zakládají

Hlubkové čištění: Pomocí nástroje Cleaning Suite byste v systémovém registru dodatečně měli provést ruční úklid.

sama Windows při instalaci nového softwaru. A těch není málo. Fungující odinstalátor by tedy musel systémový registr předem prohlédnout a jeho podobu si zapamatovat. Po nainstalování softwaru by musel porovnat změny, aby později při odstraňování nástroje skutečně zničil všechny jeho stopy. Tuto metodu můžete částečně aplikovat v našem workshopu v rámečku vpravo nahoře – byť je samozřejmě pracnější než stisk tlačítka v odinstalátoru.

PŘEHLED		1. MÍSTO
Produkt	Revo Uninstaller 1.5	
Operační systémy (Windows)	2000, XP, Vista	
Internet	www.revouninstaller.com	
Cena (cca)	Freeware	
Celkové hodnocení	74	
Odstalace (60%)		79
Přídavné funkce (20%)		65
Obsluha (20%)		70
Odstalace		
Kvalita čištění* (cíl: odstranit všech 5 096 změn)	velmi dobrá (odstraněno 3 582)	
Rychlý režim zavádění	-	
Odstalovací analýza	intenzivní hledání pozůstatků programů	
Zabezpečení při odstalaci	prostřednictvím obnovy systému, záloha registru	
Přídavné funkce		
Autostart manažer		
Ničení stop	Windows, Browser, Office, Fileshredder	
Odstanění nepotřebných souborů		
Čistící registru	-	
Obsluha		
Ovládací plocha	komplexní, ale dobře navržena	
Nápověda	stručná, málo informativní	
Aktalizační funkce		

* Samotná Windows odstraní 3 486 změn

ZÁVĚR

Testované odinstalátory jsou freewarové a svou úlohu plní lépe než samotná Windows – dva důvody pro jejich používání. Doporučit ale můžeme jen vítěze testu Revo: pouze ten čistí jakž takž pečlivě – a je to nutné, neboť Windows se až příliš rychle zanášejí různými datovým smetím. Známým následkem je pak pomalé spouštění a pomalá práce.

► **NA DVD:** Nejlepší čistící prostředky najdete pod indexem **ODINSTALÁTORY**.

MINI-WORKSHOP

Jak osvobodit registr od datového balastu

Podle našeho tipu uklidíte v systémovém registru důkladněji než s kterýmkoli odinstalátorem. Všechny nástroje, které k tomu budete potřebovat, najdete na příloženém Chip DVD.

1 SNÍMKOVÁNÍ REGISTRU

Nástroj regshot (<http://sourceforge.net/projects/regshot>) vytváří snímky momentálního stavu registru a navzájem je porovnává. První snímek si pořídíte před instalací přidávaného softwaru, druhý poté, co jste software zase odinstalovali. Výsledek porovnání vám regshot uloží ve formě textového souboru.

2 OBNOVENÍ PŮVODNÍHO STAVU

Textový soubor vygenerovaný programem regshot zaveďte do nástroje undoreg (<http://neutronstar.cjb.net>). Ten po stisku tlačítka všechna změněná místa v registru zase vrátí do původního stavu. Upozornění: undoreg spolupracuje pouze s regshotem ve verzi 1.8.1, kterou jsme proto také umístili na Chip DVD.

Proč potom ale vůbec používat ostatní odinstalátory? Jeden důvod tu je: pro Windows 2000 Microsoft znovu přepracoval nabídku přidávání a odebírání softwaru v Ovládacích panelech – ovšem s následky spíše nepřijemnými. Od té doby totiž operační systém zavádí příslušnou rutinu tím pomaleji, čím více programů je zaregistrováno. Windows si při každém jejím vyvolání načítají aktualizované informace o velikosti programů, o frekvenci jejich používání a posledním volání. A to trvá, měřeno na silně zatížených

počítačích, i přes minutu, pocitově ještě déle. Některé odinstalátory, jako například Safarp, toto dotazování obcházejí – díky tomu je odinstalační rutina ihned k dispozici.

Jarní úklid ve Windows: Které přidavné funkce jsou důležité

Některé odinstalátory se snaží suplovat univerzální čisticí prostředky. Odstraňují zbytečné soubory v adresáři Temp a zahazují softwarové stopy, například po internetovém prohlížeči, MediaPlayeru nebo sou-

pravě Office. CCleaner 2.05 a Revo k tomu přidávají dokonce ještě „skartovačku“ souborů. Tyto přidavné funkce sice mají svůj smysl a pracují efektivně, ale výraznější zrychlení systému od nich očekávat nelze. V tomto ohledu je důležitější „autostart manažer“, jakým disponuje například Cleaning Suite firmy Ascomp. Ten zastavuje programy, které se mají automaticky spouštět při zavádění Windows. Zaostává však daleko za speciálními nástroji, jako je známý AutoRuns od Sysinternals.

Co se týká obsluhy, odinstalátory nikoho nevystaví vážnějším potížím. Dovolují sice i manipulaci s položkami odinstalačních rutin v systémovém registru, ale takový – většinou nešťastný – nápad mohou tak jako tak dostat jenom experti. Důležité úlohy vyřizují nástroje po stisku tlačítka.

Všechny odinstalátory běží také pod Vistou. A je to tak dobře. Vždyť v novém operačním systému je systémový registr ještě nafouknutější než v XP. Čerstvá instalace XP má v registru něco přes 120 000 položek, Vista dokonce 320 000. Už jen kvůli tomu je dobrý odinstalátor pro Vistu nezbytný. Ještě lepší by bylo, kdyby jej Microsoft vyvinul sám. Ale na to si asi počkáme hodně dlouho...

AUTOR@CHIP.CZ

JEN V CHIPU

	2. MÍSTO	3. MÍSTO	4. MÍSTO	5. MÍSTO	6. MÍSTO	PRO POROVNÁNÍ: Předchozí verze
	Ascomp Cleaning Suite 1.1	Ccleaner 2.07	NirSoft MyUninstaller 1.38	Glarysoft Absolute Uninstaller 2.5	Safarp 0.5	CCleaner 1.1.6
OS	XP, Vista	98, ME, NT, 2000, XP, Vista	98, ME, 2000, XP, Vista	98, ME, 2000, XP, Vista	2000, XP	98, ME, NT, 2000, XP, Vista
www	www.ascomp.de	www.ccleaner.com	www.nirsoft.net	www.glarysoft.com	http://wistinga.online.fr/safarp	www.ccleaner.com
Typ licencování	Freeware	Freeware	Freeware	Freeware	Freeware	Freeware
Velikost	70	64	47	37	23	49
Ukážka						
1. bod	66	51	60	40	27	41
2. bod	70	95	0	0	0	60
3. bod	80	70	55	67	35	60
Průběh	dobrá (odstraněno 3 546, manuálně 31)	dobrá (odstraněno 3 519, manuálně 46)	dobrá (odstraněno 3 552)	nedostatečná (odstraněno 3 507)	nedostatečná (odstraněno 3 516)	dostatečná (odstraněno 3 515, manuálně 35)
Průběh	-	-	●	-	●	-
Průběh	vydává zprávu o postupu čištění	-	-	konfigurovatelné vlastnosti odinstalační rutiny	-	-
Průběh	záloha registru	-	-	záloha registru	-	-
Průběh	●	●	-	jen ve verzi Pro	-	-
Průběh	Windows, Browser, MediaPlayer	Windows, Browser, MediaPlayer, Fileshredder	-	jen ve verzi Pro	-	Windows, Browser, MediaPlayer
Průběh	-	●	-	jen ve verzi Pro	-	●
Průběh	●	●	-	jen ve verzi Pro	-	●
Průběh	snadno obsluhovatelná	jednoduchá, mnoho funkcí	snadno obsluhovatelná	jednoduchá, s profi funkcemi	snadno obsluhovatelná	snadno obsluhovatelná
Průběh	podrobná	stručná on-line	stručná, málo informativní	stručná, málo informativní	není k dispozici	stručná on-line
Průběh	●	●	-	●	-	●

Pro Vistu: Ačkoliv byl vyvíjen pro XP, pracuje starý CCleaner také pod novým operačním systémem.

Bez zabezpečení: Ani starý, ani aktuální CCleaner před deinstalací nevytvářejí zálohu.

Autostart: Staré verzi CCleaneru chybí autostart manažer pro zrychlení náběhu Windows.

● Špičková třída (100–90) ● Vyšší třída (89–75) ● ano
 ● Střední třída (74–45) ○ Nelze doporučit (44–0) ● ne
 Všechny hodnoty v bodech (max. 100)